

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

вул. Московська, 8, корпус 30, м. Київ, 01010, тел.: (044) 280-40-95, 254-23-31

E-mail: info@nssmc.gov.ua, сайт: www.nssmc.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37956207

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Українська асоціація інвестиційного бізнесу

вул. Предславинська, 28, 03150, м. Київ,
Україна

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі- НКЦПФР) на лист від 22.09.21 р. № 105 (вх. № 24055 від 22.09.2021 р.) щодо проблемних питань структури власності та встановлення кінцевого бенефіціарного власника у компаніях з управління активами, пайових та корпоративних інвестиційних фондах та/або суб'єктів, у складі структури власності яких вони наявні, вважає за потрібне повідомити таке.

Пунктом 30 частини першої статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 361-IX), встановлено, що кінцевий бенефіціарний власник - будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив (контроль) на діяльність клієнта та/або фізичну особу, від імені якої проводиться фінансова операція.

Для юридичних осіб кінцевим бенефіціарним власником є будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив на діяльність юридичної особи (в тому числі через ланцюг контролю/володіння).

Ознакою здійснення прямого вирішального впливу на діяльність є безпосереднє володіння фізичною особою часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи.

Ознаками здійснення непрямого вирішального впливу на діяльність є принаймні володіння фізичною особою часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб, трасти або інші подібні правові утворення, чи здійснення вирішального впливу шляхом реалізації права контролю, володіння, користування або розпорядження всіма активами чи їх часткою, права отримання доходів від діяльності юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, права вирішального впливу на формування складу,

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат
58E2D9E7F900307B040000007FBB3100F40A9300
Підписувач Бойко Юрій Юлійович
Дійсний з 02.04.2021 0:00:00 по 01.04.2023 23:59:59

Національна комісія з цінних паперів та
фондового ринку

№ 09/04/23440 від 04.11.2021

результати голосування органів управління, а також вчинення правочинів, які дають можливість визначати основні умови господарської діяльності юридичної особи, або діяльності трасту або іншого подібного правового утворення, приймати обов'язкові до виконання рішення, що мають вирішальний вплив на діяльність юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, незалежно від формального володіння.

При цьому кінцевим бенефіціарним власником не може бути особа, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є комерційним агентом, номінальним власником або номінальним утримувачем, або лише посередником щодо такого права.

Щодо питання визначення кінцевих бенефіціарних власників компанії з управління активами.

Відповідно до частини першої статті 63 Закону України «Про інститути спільного інвестування» від 5 липня 2012 року № 5080-VI (далі Закон № 5080-VI) компанія з управління активами (далі – КУА) – господарське товариство, створене відповідно до законодавства у формі акціонерного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю, яке провадить професійну діяльність з управління активами інституційних інвесторів на підставі ліцензії, що видається Комісією.

Таким чином, кінцевим бенефіціарним власником КУА може бути як фізична особа, яка безпосередньо або через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб, трасти або інші подібні правові утворення володіє часткою не менше 25 відсотків статутного капіталу або прав голосу КУА; так і фізична особа, яка не володіє часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного капіталу юридичної особи, але яка має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність, навіть якщо такий контроль не ґрунтується на формальній власності корпоративних прав у такій юридичній особі.

На думку Комісії, з урахуванням законодавчого визначення кінцевого бенефіціарного власника, останній в КУА може бути відсутній. Разом з тим, наявність або відсутність кінцевого бенефіціарного власника у КУА необхідно для кожної компанії розглядати окремо.

Щодо питання визначення кінцевих бенефіціарних власників корпоративного фонду.

Відповідно до частини першої статті 8 Закону № 5080-VI корпоративний фонд - юридична особа, яка утворюється у формі акціонерного товариства і провадить виключно діяльність із спільного інвестування.

Згідно частини першої статті 16 та частини першої статті 17 Закону № 5080-VI загальні збори є вищим органом корпоративного фонду. Загальні збори можуть вирішувати будь-які питання діяльності корпоративного фонду.

Відповідно до абзацу першого частини першої статті 14 Закону № 5080-VI управління активами корпоративного фонду на підставі відповідного договору здійснює компанія з управління активами.

У відносинах з третіми особами КУА корпоративного фонду повинна діяти від імені та в інтересах такого фонду на підставі договору про управління активами (абзац перший частини шостої статті 63 Закону № 5080-VI).

Згідно підпункту 1 пункту 2 розділу II Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління

активами), затвердженого рішенням НКЦПФР від 06.08.2013 № 1414 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.08.2013 за № 1486/24018, однією із вимог до договору про управління активами корпоративного інвестиційного фонду є те, що КУА здійснює управління активами корпоративного інвестиційного фонду на підставі та відповідно до умов договору про управління активами цього фонду від імені, в інтересах фонду та за його рахунок.

Таким чином, здійснення КУА професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з управління активами інституційних інвесторів щодо управління активами корпоративного фонду від імені та в інтересах такого фонду на підставі договору про управління активами не відповідає ознакам прямого або непрямого вирішального впливу на діяльність такого корпоративного фонду. Кінцеві бенефіціарні власники КУА, які прямо та/або опосередковано не володіють акціями корпоративного фонду у розмірі не менше 25 %, не є кінцевими бенефіціарними власниками корпоративного інвестиційного фонду, з яким КУА уклало договір про управління активами.

Враховуючи вищевикладене, кінцевим бенефіціарним власником корпоративного фонду може бути як фізична особа, яка безпосередньо або через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб, трасти або інші подібні правові утворення володіє часткою не менше 25 відсотків статутного капіталу або прав голосу корпоративного фонду; так і фізична особа, яка не володіє часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного капіталу юридичної особи, але яка має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність, навіть якщо такий контроль не ґрунтується на формальній власності корпоративних прав у такій юридичній особі.

На думку Комісії, з урахуванням законодавчого визначення кінцевого бенефіціарного власника, останній в корпоративному фонді може бути відсутній.

Разом з тим, наявність або відсутність кінцевого бенефіціарного власника у корпоративному фонді необхідно для кожного фонду розглядати окремо.

Щодо кінцевих бенефіціарних власників пайового фонду.

Відповідно до частин першої та третьої статті 41 Закону № 5080-VI пайовий фонд – це сукупність активів, що належать учасникам такого фонду на праві спільної часткової власності, перебувають в управлінні КУА та обліковуються нею окремо від результатів її господарської діяльності.

Пайовий фонд не є юридичною особою і не може мати посадових осіб.

Таким чином, враховуючи визначення кінцевого бенефіціарного власника згідно пункту 30 статті 1 Закону № 361-IX (яке стосується юридичних осіб, трастів, утворених відповідно до законодавства країни їх утворення, та інших подібних правових утворень), на думку НКЦПФР, встановлення кінцевого бенефіціарного власника у пайових фондах не здійснюється.

Щодо питання визначення кінцевих бенефіціарних власників суб'єктів, у складі структури власності яких наявні інститути спільного інвестування.

Згідно з положеннями частини першої статті 42 та частин другої та третьої статті 43 Закону № 5080-VI, пайовий фонд створюється КУА, та, укладаючи договори за рахунок активів пайового фонду, КУА діє від свого імені в інтересах пайового фонду. Активи пайового фонду, в тому числі нерухоме майно, цінні папери і депозити, реєструються в установленому порядку на ім'я КУА з обов'язковим зазначенням реквізитів такого фонду.

Абзацом третім частини четвертої статті 63 Закону № 5080-VI встановлено, що КУА бере участь в управлінні діяльністю юридичної особи, акції (частки, паї) якої належать до складу активів інституту спільного інвестування, активами якого компанія управляє.

Відповідно до частини шостої статті 63 Закону № 5080-VI:

у відносинах з третіми особами КУА корпоративного фонду повинна діяти від імені та в інтересах такого фонду на підставі договору про управління активами;

у відносинах з третіми особами КУА пайового фонду повинна діяти від власного імені, в інтересах учасників такого фонду та за його рахунок або в разі недостатності коштів фонду - за власний рахунок.

Пунктом 30 статті 1 Закону № 361-IX встановлено, що кінцевим бенефіціарним власником не може бути особа, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є комерційним агентом, номінальним власником або номінальним утримувачем, або лише посередником щодо такого права.

Таким чином, КУА, беручи участь (від свого імені в інтересах пайового фонду або від імені та в інтересах корпоративного фонду на підставі договору про управління активами) в управлінні діяльністю юридичної особи, акції (частки, паї) якої належать до складу активів інституту спільного інвестування, виступає лише посередником щодо прав контролю, володіння, користування або розпорядження всіма активами чи їх часткою, права отримання доходів від діяльності юридичної особи.

Враховуючи вищевикладене, здійснення вирішального впливу кінцевими бенефіціарними власниками КУА на управління або господарську діяльність КУА не відповідає ознакам вирішального впливу на діяльність юридичної особи, акції (частки, паї) якої належать до складу активів інститутів спільного інвестування, управління якими здійснює така КУА.

Член Комісії

Юрій БОЙКО